

На 13 май всички забягнали по Балкана новоселци и кръвеничени — мъже, жени и деца — започнали да се прибират единъ по единъ по домоветъ си. Най-големата група отъ възстаници, на брой около 500 души, които презъ планината сж избягали въ Калоферъ и намѣрили прибежище, се е завърнала въ Ново-село едва на 1 юний. Въ тая група сж били и свещеницитѣ: Петъръ Горненски, Варчо Цочевъ и Василь Герчевъ, които презъ Пловдивъ турцитѣ закарали въ Севлиево, а следъ това били изпратени на извънреденъ сждъ въ Търново. Съ последнитѣ сж били и учителя Никола Дабевъ, и свещеникъ Ради. И двамата сж били заловени въ Балкана следъ една кратка и решителна схватка съ турцитѣ.

Тогазъ въ Ново-село е билъ установенъ предварителенъ сждъ отъ Азми бей, Дели Неджибъ и Саадулахъ Ефенди за сждане на провинилитѣ се презъ време на възстанието българи, който преди да извърши своитѣ следствия върху последнитѣ, е прибралъ всичко оржжие отъ българитѣ, което достигнало до три кола. Довесени сж били и двата дървени топа отъ „Зла-ръка“.

Интересно е да се отбележи тукъ жестокостта на Саадулахъ ефенди. Когато вече било събрано всичкото оржжие отъ новоселци, последниятъ, подобно на помака Ахмедъ Ага Баруталията въ Батакъ, е разпоредилъ да бждатъ донесени нѣколко цѣвя, върху които да бждатъ изклави като добитѣкъ всички хванати и предади се въ селото мъже, жени, и деца. Благодарение, обаче, на съпротивата на Азми бей и Дели Неджиба, у които, изглежда, човѣшкото чувство не било тъй притънено, клането не било извършено.

Трѣбва да се забележи, че за бързото потушаване на възстанието, Дели Неджибъ е билъ награденъ отъ султана съ ордена „Меджидие“.

Въ Ново-село като обвиняеми отъ властта сж били привлечени и арестувани следнитѣ лица: свещеницитѣ Ради П. Миховъ, Варчо Цочевъ, Петъръ Горненски, учителя Никола Дабевъ, Йонко К. Марангоза, Аврамъ Драгановъ, Драгни Стойчевъ, Вълко Йонковъ, Нанко Пачника, Маринъ Сяровъ, Петко Щърбановъ, Маринъ Шопѣтъ, Петъръ Мариновъ, Матю Радилевъ, Пенко Нищелкага и Христо Филевъ. Както ще видимъ по-после, нѣкои отъ тѣхъ Извънредния сждъ въ Търново е осждилъ на смъртъ чрезъ обесване, а други били изпратени на заточение.

Съ изпращането на виновнитѣ българи въ Севлиево е било изпратено и всичкото оржжие, заедно съ двата то-